

Vzťah medzi ospravedlnením, vierou a skutkami (časť 3) – skutky Abrahámovce

„Ale tomu, kto nerobí skutkov, ale verí na toho, ktorý ospravedľňuje bezbožného, počíta sa jeho viera za spravodlivosť“ (Rímskym 4:5)

„Tak teda vidíte, že sa človek ospravedľňuje zo skutkov a nie samo z viery“ (Jakub 2:24)

Cieľom týchto vyučovaní je prehĺbiť a upevniť naše porozumenie a verenie ospravedlneniu z viery bez skutkov (**SOLA FIDE** – jedine vierou). Ospravedlnenie zo samotnej viery je jadrom evanjelia. Kľúčom je správne chápanie **vzťahu viery a poslušnosti viery**. Potrebujeme dobre uchopiť **ako a prečo** Božie slovo **sekundárne** podmieňuje ľudskú spásu poslušnosťou a skutkami (Jakub 2:21, 2:24, Ján 3:36, Rímskym 2:6).

Rekapitulácia – Ospravedlnenie z viery a Ospravedlnenie zo skutkov v jakubovskom zmysle

Z Jakuba 2:21–24 je zreteľne zrejmé, že **Jakub slovo „ospravedlnenie“ používa v inom zmysle ako Pavol**.

Teda vidíš, že viera spoluúčinkovala s jeho skutkami a že viera bola dokonaná zo skutkov. A naplnilo sa písmo, ktoré hovorí: Abrahám uveril Bohu, a počítalo sa mu to za spravodlivosť, a bol nazvaný priateľom Božím. Tak teda vidíte, že sa človek ospravedľňuje zo skutkov a nie samo z viery. Lebo ako je telo bez ducha mŕtve, tak je i viera bez skutkov mŕtva“ (Jakub 2:22-24).

Jakub **neneguje** Genesis 15:6, hovorí o **naplnení** Genesis 15:6

Príčinná podmienenosť:

- 1) Samotná viera (Sola Fide) tvorí základ pre ospravedlnenie (a aj spasenie)
- 2) Ospravedľujúca a spasiteľná viera je živá, pramenia z nej skutky a poslušnosť (viera a skutky spoluúčinkujú, viera sa dokonáva zo skutku)
- 3) Preto, že viera a jej skutky/poslušnosť sú neoddeliteľne spojené, Božie slovo na niektorých miestach sekundárnym spôsobom podmieňuje ospravedlnenie či spasenie skutkami/poslušnosťou viery

Ako a prečo Božie slovo podmieňuje spasenie poslušnosťou viery

(Ján 3:36) *Kto verí v Syna, má večný život;*

*ale kto **nie je vo viere poslušný** Synovi, neuzrie života, ale hnev Boží zostáva na ňom (Roháček)*

*kto však **neposlúcha** Syna, neuvidí život, ale hnev Boží zostáva na ňom (EVS)*

*kto však je Synovi **nepoddaný**, život neuvidí, ale na ňom zostáva Boží hnev (Pavlík)*

*ale kto **neverí** v Syna, neuvidí života, ale hnev Boží zostáva na ňom (KJV)*

Kontext je jasný: PJK je nielen Spasiteľ, ale aj Pán/Kráľ (Ján 8 kap – *Ten, ktorý prichádza zhora/z neba, je nad všetkých, Otec miluje Syna a dal všetko do jeho ruky*).

Posolstvo je jasné:

- 1) Kto vierou neprijíma PJK ako Pána a nestáva sa jeho poddaným, neposlúcha ho (neposlúcha vierou), nie je spasený.
- 2) Kto si myslí, že verí v PJK, ale neposlúcha ho (vo viere), tak v neho neverí. Nie je spasený.

V tomto verši, vyučovaní PJK, je spojená pavlovska aj jakubovska teológia (doktrína) o ospravedlnení a spásu.

Ako a prečo Božie slovo podmieňuje spasenie poslušnosťou viery – skutky Abrahámovce

(Kontext Ján 8:29–59) – PJK Kristus sa odkryl ako Syn Boží, hovorí k Židom, veriacim i neveriacim pokope: (Ján 8:39) *Odpovedali a riekli mu: Naším otcom je Abrahám. Na to im povedal Ježiš: **Keby ste boli deťmi Abrahámovými, robili by ste skutky Abrahámovce***

Na čo sa Židia odvolali? Čo to znamená mať Abraháma za otca? Znamená to byť deťmi Abrahámovými. A čo to znamená byť deťmi Abrahámovými?

Byť deťmi Abrahámovými znamená byť pod milosťou, znamená byť pod abrahámovskou zmluvou povahy milosti, ktorá je postavená na zaslúbeniach (Zmluva zaslúbení), mať zaslúbenú spásu ako istotu.

PJK im ale vysvetľuje, že sú falošne ubezpečení:

*Na to im povedal Ježiš: **Keby ste boli deťmi Abrahámovými, robili by ste skutky Abrahámove** (Ján 8:39) ale teraz **ma hľadáte zabiť**, človeka, ktorý som vám hovoril pravdu, ktorú som počul od Boha; **toho Abrahám neurobil** (Ján 8:40)*

41 *Vy konáte skutky svojho otca. Povedali mu: My sme sa nezrodili zo smilstva; **máme jedného otca, Boha.***

42 *Ježiš im povedal: **Keby bol Boh vašim otcom, milovali by ste ma**, lebo ja som vyšiel z Boha a prišiel som; lebo ani som neprišiel sám od seba, ale on ma poslal.*

43 *Prečo neznáte mojej reči? Preto, že nemôžete počúvať moje slovo.*

44 *Vy ste z otca diabla a chcete robiť žiadosti svojho otca. On bol vrahom od počiatku a nestál v pravde, pretože niet v ňom pravdy. Keď hovorí lož, hovorí zo svojho vlastného, lebo je lhár a jej otec, otec lži.*

45 *Ale ja, pretože hovorím pravdu, neveríte mi.*

46 *Kto z vás ma usvedčí o nejakom hriechu? Ale ak hovorím pravdu, prečo mi neveríte?*

47 *Ten, kto je z Boha, počúva slová Božie; vy preto nepočúvate, pretože nie ste z Boha.*

Skutočné, **pravé deti Abrahámove** nie sú telesní (fyzickí, genetickí) potomkovia Abraháma (semä Abrahámove podľa tela, vo fyzickom zmysle), ale sú všetci tí, ktorí „**sú z viery**“, to znamená všetci tí, ktorí v ére starej zmluvy majú **abrahámovskú vieru** (vieru v zaslúbenia, ktoré dal Boh patriarchom Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi pod Zmluvou zaslúbení) a všetci tí, ktorí v ére novej zmluvy majú **vieru v evanjelium, vieru v PJK**. Je to semä Abrahámove v duchovnom a konečnom (plnom) zmysle:

(Galatským 3:29) *A ak ste vy Kristovi, teda **ste semenom Abrahámovým** a podľa zaslúbenia dedičmi*

Deťmi Abrahámovými sú všetci tí, ktorí sú spasení z viery samotnej:

(Rímskym 4:16–17) *Preto z viery, aby bolo podľa milosti, aby bolo zaslúbenie pevné všetkému **semenu**, nie len tomu zo zákona, ale aj tomu z **viery Abrahámovej, ktorý je otcom všetkých nás** - ako je napísané: Učinil som ťa otcom mnohých národov - pred tvárou Boha, ktorému uveril, a ktorý oživuje mŕtvych a volá to, čo nie je, ako čo by bolo;*

Deťmi Abrahámovými sú všetci tí, ktorí sú spasení z viery samotnej, ktorí vierou prijímajú Ježiša Krista ako Spasiteľa a ktorí ho poslúchajú ako Pána. V kontexte tejto pasáže a výroku PJK sú to všetci tí, ktorí **konajú skutky Abrahámove**. Čo teda sú tie skutky Abrahámove? Je to: vierou prijímať Ježiša Krista ako Spasiteľa, veriť všetkým jeho slovám, túto vieru zachovať, plne mu dôverovať a poslúchať JK ako Pána, zvrchovaného Vladára a Kráľa, ktorému Otec všetko poddal a dal mu aj súd. Inak povedané: **skutky Abrahámove sú milovať PJK**. Milovať ale znamená bezvýhradne mu veriť a dôverovať a bezvýhradne ho poslúchať.

Keď sa neveriaci Židia odvolávajú na to, že majú otca Abraháma, tak sa odvolávajú na to, že sú jeho potomkovia (semä) podľa tela (Ján 8:33 *Odpovedali mu: Semä Abrahámove sme...*), ako keby to PJK nevedel. PJK im potvrdzuje, že toto veľmi dobre vie (Ján 8:37 *Viem, že ste semä Abrahámove...*) ale potrebuje im vysvetliť, že v abrahámovskej zmluve ide v konečnej miere a v plnom zmysle nie o fyzickú vlasť (zaslúbenú krajinu Kanaán) a fyzický odpočinok, ale o večnú vlasť (nové nebo a nová Zem, nebeský Jeruzalem, mesto ktorého staviteľom je sám Boh) a večný odpočinok (večný život), a že nestačí byť potomkom Abraháma podľa tela, treba sa stať potomkom Abraháma z viery, podľa viery. Pozoruhodné je ale to, že im nevyčíta, že nemajú abrahámovskú vieru, ale im vyčíta, že nemajú abrahámovské skutky. Tým, že im ukáže, že nemajú abrahámovské skutky (namiesto aby ho milovali ako to semä [v jednotnom čísle – Galatským 3:16] zaslúbené Abrahámovi, chcú ho zabiť – toho by Abrahám neurobil, naopak, Abrahám by splasal, keby ho stretol, keby sa dožil tohto času – Ján 8:56), im ukáže, že nemajú abrahámovskú vieru. A aby o tom nebolo pochybnosti, ukáže im aj explicitne, že vieru nemajú: Hľadájú ho zabiť, pretože neveria jeho slovu (jeho slovo v nich nemá miesta – Ján 8:37). Chcú ho zabiť, lebo im hovoril pravdu od Boha, teda neveria pravde (Ján 8:40). Nepoznajú reč PJK, nedokážu počúvať jeho slovo, teda neveria (Ján 8:43). (Ján 8:45): *Ale ja, pretože hovorím pravdu, neveríte mi.*

Ján 8:51 *Ameň, ameň vám hovorím, že **ak niekto zachová moje slovo, neuvidí smrti na veky.***

Prostriedok a cieľ – poslušnosť viery medzi všetkými národmi

Ospravedlnenie zo samotnej viery, spasenie zo samotnej viery je prostriedok.

Cieľ je **poslušnosť viery**, cieľom je **aby Boh mal svoj ľud**, zvláštny ľud, svätý národ, kráľovstvo kňazov, ľud, uprostred ktorého Boh prebýva, ľud, o ktorom platí: *a budem im Bohom, a oni mi budú ľuďom*. O tomto ľude platí, že miluje Boha celým srdcom, dušou a myslou, že miluje blížneho ako samého seba, že je to ľud poslušný, oddaný, verný, lojálny, milujúci.

Tento Boží plán a Boží cieľ Boh realizuje cez zaslúbenia a cez zmluvy. V abrahámovskej zmluve je tento cieľ daný ako zaslúbenie (Genesis 17:8), v mojžišovskej (Sinajsko-Moábskej) zmluve je daný ako odplata pod podmienkou naplnenia celého zákona (Exodus 29:45,), zároveň je v ére starej zmluvy zaslúbený ako budúca milosť, ako naplnenie zaslúbení abrahámovskej zmluvy s príchodom novej zmluvy (Jeremiáš 31:31-33, Ezechiel 37:27), a v ére novej zmluvy sa v plnosti vyplní pod novou zmluvou, kedy sa realizuje to, že tým Božím ľuďom je Cirkev zo Židov i pohanov (Židom 8:10, 2 Korintským 6:16)

(Rímskym 1:1–5) *Pavel, sluha Ježiša Krista, povolany apoštol, oddelený k evanjeliu nášho Boha, ktoré vopred zaslúbil skrze svojich prorokov vo svätých písnoch o svojom Synovi, pošlom zo semena Dávidovho podľa tela určenom Synovi Božom v moci podľa ducha svätosti zo zmŕtvychvstania mŕtvych, o Ježišu Kristovi, našom Pánovi, skrze ktorého sme dostali milosť a apoštolstvo **cieľom poslušnosti viery medzi všetkými národmi** za jeho meno*

(Rímskym 16:25–26) *A tomu, ktorý vás môže upevniť podľa môjho evanjelia a podľa kázne Ježiša Krista, podľa zjavenia tajomstva, zamlčaného cez večné časy, ale zjaveného teraz a oznámeného skrze prorocké písma podľa nariadenia večného Boha **cieľom poslušnosti viery medzi všetkými národmi***

Záver

Ako ospravedlnenie, tak aj spasenie je na základe viery samotnej (Sola Fide). Spasiteľná viera sa nedá oddeliť od milovania PJK ani od poslúchania PJK. Spasiteľná viera pôsobí skrze lásku. Spasiteľná viera spoluúčinkuje so skutkami a dokonáva sa zo skutku. Spasiteľná viera sa zviditeľňuje a prejavuje cez poslušnosť viery. Viera, ktorá tieto veci nemá, je len prázdny presvedčením, je mŕtva, a nemôže spasiť. Mŕtva viera nemá poslušnosť viery, nepôsobí skrze lásku.

Galatským 5:6

*Lebo v Kristu Ježišovi ani obriezka nič nevládze ani neobriezka,
ale **viera pôsobiaca skrze lásku***

Peter Vajda